

25. 4. 2014

ID: 94196

Rozhodčí řízení

Odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu podle § 32 odst. 2 druhé věty zákona o rozhodčím řízení a odklad provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu jsou dva samostatné, na sobě nezávislé procesní instituty. Splnění podmínek pro aplikaci těchto opatření je nutno posuzovat samostatně.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 3022/2013, ze dne 24.3.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně A. P. s.r.o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. O.D, advokátem, se sídlem v P., proti žalované A. a.s., se sídlem v P., zastoupené Mgr. D.B., advokátkou, se sídlem v O., o zrušení rozhodčího nálezu a odkladu vykonatelnosti rozhodčího nálezu, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Cm 76/2012, o dovolání žalobkyně proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. února 2013, č. j. 11 Cmo 209/2012-56, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. února 2013, č. j. 11 Cmo 209/2012-56, se mění tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. srpna 2012, č. j. 6 Cm 76/2012-25, se potvrzuje.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení rozhodčího nálezu vydaného dne 15. května 2012 rozhodcem JUDr. P.Š. pod značkou RŘ 373/2011, a to z důvodů uvedených v § 31 písm. b), c), e) a i) zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZRŘ“). V žalobě současně navrhl, aby soud odložil vykonatelnost předmětného rozhodčího nálezu s odůvodněním, že výkonem rozhodčího nálezu hrozí žalobkyni závažná újma.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 16. srpna 2012, č. j. 6 Cm 76/2012-25, odložil vykonatelnost shora označeného rozhodčího nálezu do doby, než bude pravomocně rozhodnuto toto řízení o žalobě na zrušení rozhodčího nálezu.

Soud prvního stupně zjistil, že v exekuční věci oprávněné A. a.s. byla vůči povinné A.P. s.r.o. nařízena exekuce na majetek povinného podle vykonatelného rozhodnutí - rozhodčího nálezu vydaného dne 15. května 2012 JUDr. P.Š. pod zn. RŘ 373/2011 k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 7 070 081,60 Kč s příslušenstvím, pohledávky ve výši 22 460,60 Kč s příslušenstvím (smluvní pokuta), pohledávky ve výši 561 204 Kč (náklady rozhodčího řízení) a pro náklady exekuce. Soud pověřil provedením této exekuce Mgr. J.V., Exekutorský úřad Praha 3.

Z exekučního příkazu vydaného uvedeným soudním exekutorem dne 18. června 2012 pod sp. zn. 140 EX 00181/12-014 soud zjistil, že exekuce se provede prodejem podniku povinného A.P. s.r.o. Nařízení exekuce se vztahuje na věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit.

Podle názoru soudu prvního stupně způsob provedení exekuce prodejem podniku žalobkyně již sám představuje pro žalobkyni hrozbu závažné újmy. Rovněž je nutno zohlednit, že pokud by žalobkyně byla v řízení o žalobě na zrušení rozhodčího nálezu procesně úspěšná a exekuce prodejem jejího podniku by v mezidobí byla provedena, stěží by žalobkyně mohla uspět ve snaze o navrácení do předešlého stavu. Soud prvního stupně tak dle § 32 odst. 2 ZRŘ odložil vykonatelnost rozhodčího nálezu.

K odvolání žalované Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 28. února 2013, č. j. 11 Cmo 209/2012-56, změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh na odložení vykonatelnosti předmětného rozhodčího nálezu zamítl.

Odvolací soud doplnil, že žalobkyně má dva společníky, Ing. J. V. a Ing. P. P. Krátce po vynesení rozhodčího nálezu, v den nařízení exekuce, uzavřel každý z těchto společníků smlouvu o zastavení obchodního podílu ve prospěch třetího subjektu, společnosti AgroZZN, a to k zajištění všech pohledávek již existujících, v budoucnu vzniklých a podmíněných, a to až do souhrnné výše 30 000 000 Kč.

Exekuční příkaz soudního exekutora ze dne 18. června 2012 byl usnesením ze dne 6. srpna 2012 zrušen, provedení exekuce bylo odloženo do doby právní moci rozhodnutí o návrhu žalobkyně na zastavení exekuce. Povinná, tj. žalobkyně, podala návrh na zastavení exekuce, neboť složila u exekutora jistotu ve výši 10 200 000 Kč. O použití jistoty bylo pro případ, že nedojde k zastavení exekuce, rovněž rozhodnuto.

Z těchto zjištění odvolací soud dovodil, že žalobkyni žádná újma nehrozí, proto návrh na odklad vykonatelnosti rozhodnutí není opodstatněný. Při odkladu vykonatelnosti je třeba mít na zřeteli nejen zájmy povinného, ale i oprávněného. Zájem povinného by neměl bez dalšího převyšovat zájem oprávněného.

Usnesení odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním.

Podle dovolatelky se odvolací odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, některé otázky nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud řešeny a právní otázka má být dovolacím soudem posouzena jinak. Rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Podle názoru dovolatelky nejsou důvody rozhodnutí odvolacího soudu zcela zřejmé, lze toliko dovodit, že podle odvolacího soudu odpadá bez dalšího důvod pro odložení vykonatelnosti rozhodčího nálezu soudem, jestliže exekutor rozhodne o odkladu provedení exekuce podle § 54 odst. 5 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“). Bez jakéhokoliv zdůvodnění dospěl odvolací soud k závěru, že jiný výklad by vedl k upřednostnění zájmů povinného před zájmem oprávněného.

Dovolatelka zdůrazňuje, že odklad provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu a odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu podle § 32 odst. 2 ZRŘ jsou dva odlišné instituty. Účinnost institutu odkladu provedení exekuce považuje ve svém případě za omezenou, neboť exekutor hrozil zrušením odkladu exekuce v případě, že dovolatelka nedoplatí další částku k jistotě. Exekutor usnesením ze dne 22. dubna 2013, č. j. 140 EX 00181/12-097, zrušil odklad provedení exekuce i přes to, že žalobkyně požadovanou částku k jistotě složila, a současně vydal několik exekučních příkazů.

Institut odkladu provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu, resp. jeho efektivita je závislá na skutečnosti, kterou žalobkyně není schopna ovlivnit, konkrétně na tom, jak dlouho bude trvat soudu rozhodování o žalobě na zrušení rozhodčího nálezu a zda povinný bude schopen složit na účet exekutora jím vyčíslené a požadované finanční částky, aby provádění exekuce zabránil. Odložení provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu je pouze na libovůli exekutora.

Podle dovolatelky důvodně hrozí, že žalobkyně nebude mít volné prostředky, které by k další výzvě exekutora doplatila a exekutor tak započne ve výkonu exekuce, a to vše ještě před tím, než v následném řízení může být exekuční titul zrušen, avšak již možná v době, kdy již podnik žalobkyně bude exekuoán a žalovaná nebude mít prostředky na úhradu škody, resp. na vydání bezdůvodného

obohacení.

Otázkou, která dosud nebyla dovolacím soudem řešena, je tak otázka, zda může být rozhodnuto o odkladu vykonatelnosti podle ustanovení § 32 odst. 2 ZRŘ a současně rozhodnuto o odkladu provedení exekuce dle ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu.

Žalobkyně navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání nesouhlasila s názorem dovolatelky na kvalitu a přesvědčivost rozhodnutí odvolacího soudu, když za podstatné považuje úvahy o tom, že v dané věci není možno reflektovat toliko zájmy povinné, které by neměly bez dalšího převyšovat zájem oprávněné.

Žalovaná je přesvědčena, že i pro tento případ platí ustanovení § 241a odst. 6 o. s. ř. a nelze tedy uvádět nové skutečnosti nebo důkazy.

Žalobkyní položená otázka ohledně (ne)možné konkurence odkladu vykonatelnosti podle § 32 odst. 2 ZRŘ a odkladu provedení exekuce podle ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu je za daných okolností otázkou akademickou. Podle úvahy žalobkyně by totiž každý i potenciální výkon rozhodčího nálezu s ohledem na § 57 exekučního řádu, podle něhož je uvedení v předešlý stav v exekučním řízení vyloučeno, automaticky u pohledávek vyšších než bagatelních představoval hrozbu závažné újmy.

K vyjádření žalované podala dovolatelka své stanovisko.

Podle dovolatelky je účelem jistoty podle § 54 odst. 5 exekučního řádu ochrana zájmů oprávněného i povinného, intenzita této ochrany je však zcela nepostačující k odstranění hrozby závažné újmy. Výše jistoty je složena nejen z vymáhané pohledávky, ale rovněž z nákladů exekuce a nákladů oprávněného. Jistota musí být složena s přihlédnutím k nárůstu vymáhané pohledávky a odměny exekutora do doby rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce. Je to exekutor, který stanoví výši nákladů oprávněného a exekuce. Je pouze na exekutorovi, zda bude považovat složenou jistotu za dostatečnou nebo zda bude z různých důvodů požadovat její „doplacení“ pod sankcí zrušení odkladu provedení exekuce.

Hrozba závažné újmy navzdory složené jistotě přetrvává také z toho důvodu, že institut jistoty zná pouze exekuční řád, nikoliv občanský soudní řád. Nic tedy nebrání oprávněnému, aby se navzdory odkladu exekuce z důvodu složení jistoty domáhal soudního výkonu rozhodnutí. Tak tomu je i v tomto případě, na návrh žalované byl usnesením Okresního soudu v Rakovníku nařízen výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k několika stovkám nemovitostí ve vlastnictví žalobkyně a žalovaná se následně začala domáhat soudního prodeje zástavy.

Žalobkyně nepředkládala listinné důkazy proto, aby se dovolací soud zabýval jejich obsahem pro účely podané dovolání, ale k přiblížení skutečnosti, že odklad exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu má na rozdíl od odkladů exekuce z jiných důvodů nepatrný význam. Odklad exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu nemůže vést k zániku hrozby závažné újmy, pokud taková hrozba existovala i před složením jistoty. Rozhodnutí soudu o odkladu vykonatelnosti rozhodčího nálezu podle § 32 odst. 2 ZRŘ je tedy v daných případech opodstatněné.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jakožto soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění dotčeném novelou provedenou zákonem č. [404/2012](#) Sb., účinnou od 1. ledna 2013 (dále opět jen „o. s. ř.“).

Přípustnost dovolání je dovozována z ustanovení § 237 o. s. ř. s tím, že napadené rozhodnutí závisí na

vyřešení otázky procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, některé otázky nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud řešeny a právní otázka má být dovolacím soudem posouzena jinak.

Důvodnost dovolání dovolatelka spatřuje v naplnění podmínek § 241a odst. 1 o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení vztahu § 32 odst. 2 ZRŘ a § 54 odst. 5 exekučního řádu vedoucím k jejich nesprávné aplikaci.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno oprávněnou osobou řádně zastoupenou advokátem, jímž bylo dovolání též sepsáno (§ 241 odst. 1, 4 o. s. ř.), nejprve posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Jak již Nejvyšší soud dříve judikoval (usnesení ze dne 25. září 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013), „má-li být dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. ve znění účinném od 1. ledna 2013 proto, že napadené rozhodnutí závisí na řešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena, musí být z dovolání patrné, kterou otázku hmotného práva má dovolatel za dosud nevyřešenou dovolacím soudem.“

Tomuto požadavku dovolatelka vyhověla, když za dosud neřešenou otázku označila otázku, zda může být rozhodnuto o odkladu vykonatelnosti podle ustanovení § 32 odst. 2 ZRŘ a současně rozhodnuto o odkladu provedení exekuce dle ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu.

Jelikož tuto otázku dovolací soud skutečně dosud neřešil, je dovolání přípustné.

Dovolání je i důvodné.

Nejvyšší soud předesílá, že při rozhodování o dovolání je vázán skutkovými zjištěními učiněnými soudy nižších stupňů, v dovolání ani nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy (§ 241a odst. 6 o. s. ř.), přičemž pro rozhodnutí dovolacího soudu je rozhodující stav v době vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu (§ 243f odst. 1 o. s. ř.). Dovolací soud tedy k novým skutečnostem a důkazům, které dovolatelka v dovolání uváděla, nepřihlížel.

Podle § 32 odst. 2 věty druhé ZRŘ může soud na žádost povinného vykonatelnost rozhodčího nálezu odložit, jestliže by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma nebo jestliže je z návrhu na zrušení rozhodčího nálezu možné usuzovat, že je důvodný. Jde tedy o dva samostatné důvody pro odložení vykonatelnosti rozhodčího nálezu. Podle § 32 odst. 2 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění před novelou provedenou zákonem č. [19/2012](#) Sb., tj. ve znění před 1. dubnem 2012, na žádost povinného může soud vykonatelnost rozhodčího nálezu odložit, jestliže by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma. Soud prvního stupně, ani odvolací soud neučinily skutkové zjištění, kdy bylo rozhodčí řízení zahájeno (podle čl. II bodu 1 zákona č. [19/2012](#) Sb. rozhodčí řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, včetně řízení v případě sporů ze spotřebitelských smluv, se dokončí podle dosavadních právních předpisů). Pro posouzení dané věci však absence tohoto skutkového zjištění není rozhodná.

Podle § 54 odst. 5 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční

řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále opět jen „exekuční ř“) je-li u exekutora složena jistota ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce, exekutor nebo exekuční soud na návrh povinného odloží provedení exekuce do právní moci rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce podaném povinným a rozhodne o tom, že povinný není vázán zákazem uvedeným v § 44a odst. 1 a v § 47 odst. 5 ode dne vydání rozhodnutí o odkladu. Nedojde-li k zastavení exekuce, použije se jistota na úhradu vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce; jinak se vrátí složiteli jistoty.

Z odůvodnění usnesení odvolacího soudu vyplývá, že odvolací soud za situace, kdy bylo odloženo provedení exekuce dle § 54 odst. 5 exekučního řádu, a byl zrušen exekuční příkaz o provedení exekuce prodejem podniku, neshledal existenci hrozby závažné újmy na straně žalobkyně a není tak z tohoto důvodu možné aplikovat § 32 odst. 2 ZRŘ. Jinými slovy, odklad exekuce dle § 54 odst. 5 exekučního řádu vedl k nenaplnění podmínky hrozby závažné újmy jakožto podmínky aplikace § 32 odst. 2 ZRŘ.

Tento závěr odvolacího soudu je však nesprávný.

Odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu podle § 32 odst. 2 druhé věty ZRŘ a odklad provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu jsou dva samostatné, na sobě nezávislé procesní instituty. Splnění podmínek pro aplikaci těchto opatření je nutno posuzovat samostatně.

Je tedy nutno posoudit, zda je splněna podmínka ustanovení § 32 odst. 2 druhé věty ZRŘ, zda by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že v projednávané věci tato závažná újma v případě neprodleného výkonu rozhodčího nálezu hrozí, o čemž svědčí nejen výše vymáhané částky, ale i skutečnost, že žalovaná již k vymáhání této částky přistoupila, přičemž exekutor v nyní již zrušeném exekučním příkazu ze dne 18. června 2012, sp. zn. 140 EX 00181/12-014, rozhodl o provedení exekuce prodejem podniku žalobkyně.

Odložením vykonatelnosti rozhodčího nálezu přitom nebude neproporcionálně zasaženo do zájmu žalované – oprávněné v exekučním řízení, neboť její zájem je chráněn složenou jistotou.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud rozhodl nesprávně a dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout, Nejvyšší soud podle § 243d písm. b) o. s. ř. změnil usnesení odvolacího soudu tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. srpna 2012, č. j. 6 Cm 76/2012-25, se potvrzuje.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náklady řízení](#)
- [Kasační stížnost](#)
- [Hospodářská zvířata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Úhradová vyhláška \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vada dovolání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Veřejnoprávní smlouva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce](#)
- [Nesprávný úřední postup](#)
- [Neoprávněná stavba](#)
- [Incidenční spory](#)
- [Správce pozůstalosti](#)